ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย
ที่ สนส. 12 /2555
เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุนสำหรับธนาคารพาณิชย์

---

1. เหตุผลในการออกประกาศ

บทเรียนจากวิกฤตการเงินโลกและปัญหาของสถาบันการเงินที่เกิดขึ้นในหลายประเทศในช่วงปี 2550–2551 ที่ผ่านมา ประกอบกับการที่สถาบันการเงินในต่างประเทศมีการดำเนินธุรกิจที่มีความซับซ้อนมากขึ้นและความเชื่อมโยงทางการเงินและการค้าที่เพิ่มขึ้นตามกระแสโลกาภิวัตน์ ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการทบทวนแนวคิดการกำกับดูแลระบบการเงินของโลก ซึ่งส่วนหนึ่งคือการปรับปรุงหลักเกณฑ์การดำรงเงินกองทุนของสถาบันการเงิน (Basel III) เพื่อให้สถาบันการเงินมีเงินกองทุนที่มีคุณภาพดีขึ้นและมีปริมาณสูงขึ้น เพื่อสร้างภูมิต้านทานให้สถาบันการเงินมีความมั่นคงและแข็งแกร่ง สามารถรองรับความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นทั้งในภาวะปกติและภาวะวิกฤตได้

ปัจจุบัน ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดวิธีการกำกับดูแลความเพียงพอของเงินกองทุนตามหลักการของ Basel II ซึ่งก็ช่วยให้ธนาคารพาณิชย์ในไทยมีความแข็งแกร่ง โดยวิกฤตการเงินของโลกที่ผ่านมา แม้จะมีผลต่อระบบสถาบันการเงินในประเทศสหรัฐอเมริกาและลุกลามไปยังหลายประเทศในสหภาพยุโรป แต่ระบบสถาบันการเงินของไทยก็ไม่ได้รับผลกระทบมากนัก อย่างไรก็ดี ธนาคารแห่งประเทศไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า การนำหลักการ Basel III มาใช้กับธนาคารพาณิชย์ไทยมีความสอดคล้องกับหลักการสำคัญที่ธนาคารแห่งประเทศไทยใช้ในการกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ กล่าวคือ การให้ธนาคารพาณิชย์มีเงินกองทุนที่มีคุณภาพในระดับที่สูงเพื่อให้ธนาคารพาณิชย์มีความมั่นคงแข็งแกร่งและระบบสถาบันการเงินมีเสถียรภาพ และเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้ระบบสถาบันการเงินไทยมีภูมิต้านทานต่อวิกฤตการเงินที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต อีกทั้งจะช่วยให้ธนาคารพาณิชย์เป็นที่ยอมรับและสามารถแข่งขันในเวทีสากลได้ นอกจากนี้ ภายใต้ Basel III ยังมีมาตรการที่ให้ความสำคัญกับความเสี่ยงเชิงระบบ (Systemic risk) ที่ธนาคารพาณิชย์อาจได้รับผลกระทบจากธนาคารพาณิชย์ที่มีนัยสำคัญสูงในระบบ ตลอดจนการคำนึงถึงความเชื่อมโยงของระบบสถาบันการเงินกับเศรษฐกิจมหภาค ซึ่งเป็นพลวัตทำให้วัฏจักรเศรษฐกิจอาจทวีความผันผวนรุนแรงมากขึ้น ด้วยเหตุนี้ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ศึกษาหลักเกณฑ์ที่เข้มขึ้นตามแนวทาง Basel III และเห็นความสำคัญที่จะนำหลักการดังกล่าวมาใช้ในประเทศไทย รวมถึงได้วิเคราะห์ผลกระทบของการนำหลักเกณฑ์ด้านเงินกองทุนมาใช้ในประเทศไทยแล้ว พบว่าหลักเกณฑ์ดังกล่าวจะส่งผลดีต่อระบบสถาบันการเงินไทยและภาคเศรษฐกิจในระยะยาว

ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงปรับปรุงหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุนสำหรับธนาคารพาณิชย์ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยฉบับนี้ รวมถึงประกาศธนาคารแห่ง

ฝนสป10-งท00001 -2555108

งท 000	วันที่ 8 พ.ย. 2555

ประเทศไทยฉบับอื่นที่เกี่ยวข้องโดยอ้างอิงจากหลักเกณฑ์ Basel III: A global regulatory framework for more resilient banks and banking systems (Revised version: June 2011) ของ Basel Committee on Banking Supervision (BCBS) ซึ่งพัฒนามาจากหลักเกณฑ์ Basel II: International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards – A Revised Framework (Comprehensive version: June 2006) ซึ่งประกอบด้วยการดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำ (Pillar 1) การกำกับดูแลโดยทางการ (Pillar 2) และการใช้กลไกตลาดในการกำกับดูแล (Pillar 3)

อนึ่ง โครงสร้างของประกาศฉบับนี้ประกอบด้วยสาระสำคัญ 2 ส่วนหลัก ดังนี้

- การกำหนดหลักการสำคัญของการกำกับดูแลเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์ประกอบด้วย 3 Pillars ได้แก่ การดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำ การกำกับดูแลโดยทางการ และการใช้กลไกตลาดในการกำกับดูแล ซึ่งยังคงเป็นไปตามหลักการที่สำคัญตามแนวทาง Basel II

- การกำหนดกรอบหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์โดยกำหนดอัตราส่วนเงินกองทุนขั้นต่ำและอัตราส่วนเงินกองทุนส่วนเพิ่มที่ธนาคารพาณิชย์ต้องดำรง ทั้งนี้ วิธีการคำนวณเงินกองทุนและสินทรัพย์เสี่ยง รวมถึงหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับ Pillar 2 และ Pillar 3 นั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดรายละเอียดเพิ่มเติมในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยจำนวน 13 ฉบับ

2. อำนาจตามกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 29 มาตรา 30 มาตรา 32 และมาตรา 71 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พศ. 2551 อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคล **ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 31 มาตรา 33 มาตรา 36 มาตรา 39 มาตรา 41 และมาตรา 43 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย** ธนาคารแห่งประเทศไทยออกหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุนสำหรับธนาคารพาณิชย์ให้ถือปฏิบัติตามที่กำหนดในประกาศฉบับนี้

3. ขอบเขตการบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับกับธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินทุกธนาคาร

4. ประกาศและหนังสือเวียนที่ยกเลิก

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สนส. 87/2551 เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุนสำหรับธนาคารพาณิชย์ ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน 2551

5. เนื้อหา

5.1 คำจำกัดความ

ในประกาศฉบับนี้

“ธนาคารพาณิชย์” หมายความว่า บริษัทมหาชนจำกัดที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ และให้หมายความรวมถึงธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย ธนาคารพาณิชย์ที่เป็นบริษัทลูกของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ และสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์

“ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศ” หมายความว่า ธนาคารพาณิชย์ตามพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ยกเว้นสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ

“สาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ” หมายความว่า สาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

5.2 หลักการ

หลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุนสำหรับธนาคารพาณิชย์ตามประกาศฉบับนี้ประกอบด้วย 3 Pillars **ที่ได้พัฒนาจากหลักเกณฑ์ Basel II ซึ่งหลักเกณฑ์ Basel III ได้มีการปรับแนวทางการดำรงเงินกองทุนของ Pillar 1** ดังนี้

<u>Pillar 1</u> การดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำและเงินกองทุนส่วนเพิ่ม (Minimum capital requirement and capital buffer)

Pillar 1 เป็นหลักเกณฑ์ที่กำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ต้องดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำเพื่อรองรับความเสี่ยงที่สำคัญ ได้แก่ ความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit risk) ความเสี่ยงด้านตลาด (Market risk) และความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ (Operational risk) **โดยได้ปรับปรุงแนวทางการดำรงเงินกองทุนทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณ เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์มีความมั่นคงและแข็งแกร่งมากขึ้น กล่าวคือ ในเชิงคุณภาพกำหนดให้องค์ประกอบเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์ต้องเป็นเงินกองทุนที่มีคุณภาพดีที่สุดเป็นหลัก คือ เงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของเจ้าของ (Common equity tier 1: CET1) และในเชิงปริมาณนั้น กำหนดให้เพิ่มอัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 จากเดิมกำหนดไว้ต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 4.25 เปลี่ยนเป็นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 6 แทน นอกจากนี้ได้ปรับปรุงวิธีการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตของธุรกรรมที่มีความซับซ้อนให้สามารถสะท้อนความเสี่ยงได้ดีขึ้นด้วย**

ทั้งนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ดำรงเงินกองทุนส่วนเพิ่ม 2 ประเภทนอกเหนือจากการดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำ ได้แก่ (1) การดำรงเงินกองทุน

ส่วนเพิ่มเพื่อรองรับผลขาดทุนในภาวะวิกฤต (Conservation buffer) เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์ดำรงเงินกองทุนเพิ่มเติมในช่วงภาวะเศรษฐกิจปกติเผื่อไว้นำไปใช้ในภาวะที่ธนาคารพาณิชย์ประสบผลขาดทุนหรืออยู่ในช่วงภาวะวิกฤต อีกทั้งช่วยลดโอกาสที่ระดับอัตราส่วนเงินกองทุนจะต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดด้วย และ (2) การดำรงเงินกองทุนส่วนเพิ่มเพื่อรองรับความเสี่ยงเชิงระบบที่อาจเกิดขึ้นในช่วงเศรษฐกิจขาลง (Countercyclical buffer) เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์ดำรงเงินกองทุนในลักษณะที่สอดคล้องกับความเสี่ยงที่จะก่อตัวเป็นความเสียหายกับระบบโดยรวม (System-wide risk) เช่น ในยามที่เศรษฐกิจมีอัตราการเติบโตสินเชื่อมากในระดับร้อนแรง (Excessive credit growth) เพื่อป้องกันความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นกับธนาคารพาณิชย์จากเหตุดังกล่าว เป็นต้น อนึ่ง ในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน ธนาคารแห่งประเทศไทยยังไม่พบข้อบ่งชี้ว่าอัตราการเติบโตของสินเชื่อสูงในระดับร้อนแรง ดังนั้น จึงยังไม่มีความจำเป็นที่จะกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนส่วนเพิ่ม Countercyclical buffer ในช่วงเวลานี้ อย่างไรก็ดี หากมีความจำเป็นในการบังคับใช้เกณฑ์ในเรื่องนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยจะแจ้งให้ธนาคารพาณิชย์ทราบต่อไป

<u>Pillar 2</u> การกำกับดูแลโดยทางการ (Supervisory review process)

Pillar 2 เป็นหลักเกณฑ์ที่กำหนดบทบาทของธนาคารพาณิชย์และผู้กำกับดูแล โดยกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์มีระบบการบริหารความเสี่ยงที่ดี โดยต้องมีกระบวนการประเมินความเพียงพอของเงินกองทุนโดยคำนึงถึงความเสี่ยงทุกด้านของตนเองและมีการทดสอบภาวะวิกฤตที่เหมาะสม นอกจากนี้ ธนาคารพาณิชย์ควรมีเงินกองทุนสูงกว่าเงินกองทุนตาม Pillar 1 เพื่อรองรับความเสี่ยงที่ไม่ครอบคลุมใน Pillar 1 เช่น ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยในบัญชีเพื่อการธนาคาร และความเสี่ยงในการกระจุกตัวของลูกหนี้ เป็นต้น

สำหรับบทบาทของผู้กำกับดูแลนั้น กำหนดให้ผู้กำกับดูแลมีหน้าที่ต้องตรวจสอบติดตาม และประเมินระบบบริหารความเสี่ยง รวมถึงกระบวนการประเมินความเพียงพอของเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งอาจมีความแตกต่างกันตามลักษณะเฉพาะของธนาคารพาณิชย์แต่ละแห่ง ตลอดจนต้องดำเนินมาตรการกับธนาคารพาณิชย์ที่มีปัญหาอย่างเหมาะสมและทันกาล

<u>Pillar 3</u> การใช้กลไกตลาดในการกำกับดูแล (Market discipline)

Pillar 3 เป็นหลักเกณฑ์ที่มีวัตถุประสงค์ในการใช้กลไกตลาดในการกำกับดูแล และผลักดันให้ธนาคารพาณิชย์มีระบบการบริหารความเสี่ยงที่ดีนอกเหนือจากการควบคุมภายในของธนาคารพาณิชย์เองและการกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย โดยกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำรงเงินกองทุน ระดับความเสี่ยงและระบบการบริหารความเสี่ยงของตนเอง เพื่อให้บุคคลภายนอกหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในตลาด เช่น ผู้ลงทุน คู่ค้า และผู้ฝากเงิน เป็นต้น สามารถใช้ข้อมูลมาวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์

ทั้งนี้ ประกาศฉบับนี้เป็นประกาศหลักในชุดประกาศที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลเงินกองทุนตามหลักเกณฑ์ของ BCBS ซึ่งระบุข้อกำหนดหลักที่ธนาคารพาณิชย์จะต้องถือปฏิบัติ และในการปฏิบัติตามข้อกำหนดหลักต่าง ๆ นั้น ธนาคารพาณิชย์ต้องอ้างอิงรายละเอียดตามหลักเกณฑ์ในประกาศย่อย[1] ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 13 ฉบับ **โดยสำหรับหลักเกณฑ์ Basel III ได้มีการปรับปรุงประกาศย่อยจำนวน 6 ฉบับ ตามข้อ 1 ถึง ข้อ 6** ดังนี้

1. **ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยองค์ประกอบของเงินกองทุนสำหรับธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศ**
2. **ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยองค์ประกอบของเงินกองทุนสำหรับสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ**
3. **ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์โดย Standardised Approach (วิธี SA)**
4. **ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์โดย Internal Ratings-Based Approach (วิธี IRB)**
5. **ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตของคู่สัญญาสำหรับธุรกรรมอนุพันธ์**
6. **ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับการผิดนัดชำระราคาและการส่งมอบและธุรกรรม Non-delivery versus payment (Non-DvP) สำหรับธนาคารพาณิชย์**

สำหรับประกาศในฉบับที่ 7-13 นั้น ยังคงใช้ประกาศฉบับเดิม ดังนี้

7. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการอนุญาตให้สถาบันการเงินประกอบธุรกิจการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์
8. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลความเสี่ยงด้านตลาดและการดำรงเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงด้านตลาดของสถาบันการเงิน
9. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำสำหรับความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ
10. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำสำหรับความเสี่ยงด้านปฏิบัติการโดย Advanced Measurement Approaches (วิธี AMA)

[1] ธนาคารแห่งประเทศไทยแยกประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับหลักเกณฑ์ของ BCBS ออกเป็นหลายฉบับเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่สถาบันการเงินและผู้เกี่ยวข้องในการอ้างอิง เนื่องจากหลักเกณฑ์ทั้งหมดมีความซับซ้อนและมีรายละเอียดมาก

11. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการส่งรายงานข้อมูลต่อธนาคารแห่งประเทศไทย
12. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุนโดยทางการ (Pillar 2)
13. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำรงเงินกองทุนสำหรับธนาคารพาณิชย์

5.3 รายละเอียดของหลักเกณฑ์

5.3.1 Pillar 1 การดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำและเงินกองทุนส่วนเพิ่ม (Minimum capital requirement and capital buffer)

(1) การดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำ

ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดเกณฑ์การดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำโดยใช้อัตราส่วนระหว่างเงินกองทุนทั้งสิ้นและสินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้น ดังนี้

$$\frac{\text{เงินกองทุนทั้งสิ้น}}{\text{สินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้น}} \geq \text{อัตราส่วนเงินกองทุนขั้นต่ำ}$$

ให้ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศและสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำเป็นอัตราส่วน ณ สิ้นวันหนึ่ง ๆ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2556 เป็นต้นไป ดังนี้

อัตราส่วนเงินกองทุน	(ร้อยละ)
ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศ	
• อัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของเจ้าของ (Common equity tier 1 ratio: CET1 ratio)	4.5
• อัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 (Tier 1 ratio)	6.0
• อัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้น (Total capital ratio)	8.5
สาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ	
อัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้น (Total capital ratio)	8.5

ทั้งนี้ ในการคำนวณอัตราส่วนดังกล่าวของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศให้ใช้ยอดรวมของทุกสำนักงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ และใช้มูลค่าตามบัญชี ณ วันที่คำนวณ[2]

(2) การดำรงเงินกองทุนส่วนเพิ่ม (Capital buffer)

(2.1) อัตราส่วนเงินกองทุนส่วนเพิ่มเพื่อรองรับผลขาดทุนในภาวะวิกฤต (Conservation buffer)

ให้ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของเจ้าของเพิ่มเติมจากการดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนขั้นต่ำอีกเกินกว่าร้อยละ 2.5 ของสินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้น สำหรับกรณีสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศให้ดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนส่วนเพิ่มนี้จากการดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้นเช่นเดียวกัน ทั้งนี้ ให้ธนาคารพาณิชย์ทยอยดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนส่วนเพิ่มอีกมากกว่าร้อยละ 0.625 ในแต่ละปี เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2559[3] จนครบซึ่งมากกว่าร้อยละ 2.5 ในวันที่ 1 มกราคม 2562 ดังนั้น เมื่อนำอัตราส่วนเงินกองทุนขั้นต่ำรวมกับอัตราส่วนเงินกองทุนส่วนเพิ่มเพื่อรองรับผลขาดทุนในภาวะวิกฤตแล้ว ธนาคารพาณิชย์ต้องดำรงอัตราส่วนระหว่างเงินกองทุนทั้งสิ้นและสินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้นสรุปได้ตามตาราง ดังนี้

หน่วย: ร้อยละ

อัตราส่วนเงินกองทุน	1 ม.ค. 2559	1 ม.ค. 2560	1 ม.ค. 2561	1 ม.ค. 2562
ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศ				
อัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของเจ้าของ (CET1 ratio)	5.125	5.75	6.375	7
อัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 (Tier 1 ratio)	6.625	7.25	7.875	8.5
อัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้น (Total capital ratio)	9.125	9.75	10.375	11
สาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ				
อัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้น (Total capital ratio)	9.125	9.75	10.375	11

[2] กรณีรายการสินทรัพย์ในงบการเงิน ในส่วนของการบันทึกบัญชีให้ธนาคารพาณิชย์ถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีและประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่เกี่ยวข้อง สำหรับการคำนวณอัตราส่วนเงินกองทุนนั้น ให้ธนาคารพาณิชย์ที่เลือกใช้ Settlement date accounting ในการบันทึกบัญชีปรับปรุงรายการดังกล่าวเสมือนใช้ Trade date accounting เพื่อให้การดำรงเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์เป็นมาตรฐานเดียวกัน

[3] **สำหรับสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่ไม่ได้เริ่มในวันที่1 ม.ค. ให้ใช้วันเริ่มต้นของรอบระยะเวลาบัญชีแรกของปีนั้นแทน**

ทั้งนี้ ในการดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนส่วนเพิ่มข้างต้นนั้น หากธนาคารพาณิชย์ไม่สามารถดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนส่วนเพิ่มตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ให้ธนาคารพาณิชย์เก็บสะสมเงินกำไรสุทธิบางส่วนหรือทั้งหมดตามสัดส่วนที่กำหนดในเอกสารแนบ โดยจำกัดวิธีการจัดสรรกำไรสุทธิ[4]ของธนาคารพาณิชย์[5] (Earning distribution) ได้แก่ การจ่ายเงินปันผล การจ่ายโบนัสพนักงาน[6] การจ่ายผลตอบแทนแก่ผู้ถือตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 และการซื้อหุ้นคืน ซึ่งธนาคารพาณิชย์อาจเลือกใช้วิธีใดวิธีหนึ่งข้างต้นหรือทั้งหมดก็ได้ เพื่อให้สามารถดำรงเงินกองทุนส่วนเพิ่มได้ครบตามที่กำหนด จึงจะสามารถจัดสรรกำไรสุทธิได้[7]

ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ไม่สามารถดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนส่วนเพิ่ม Conservation buffer ได้ จะยังไม่ถือว่าธนาคารพาณิชย์ไม่สามารถดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนตามมาตรา 29 มาตรา 30 หรือมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 เว้นแต่ธนาคารพาณิชย์ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการจำกัดการจัดสรรกำไรสุทธิตามสัดส่วนที่กำหนดในเอกสารแนบ จึงจะถือว่าธนาคารพาณิชย์ไม่สามารถดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนตามมาตรา 29 มาตรา 30 หรือมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ได้ แล้วแต่กรณี

ทั้งนี้ หากธนาคารพาณิชย์สามารถเก็บสะสมกำไรสุทธิตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด แต่ยังไม่สามารถดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนได้ตามหลักเกณฑ์ข้างต้น ให้ธนาคารพาณิชย์หารือกับฝ่ายกำกับสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย ถึงแผนการดำรงเงินกองทุนต่อไป

(2.2) อัตราส่วนเงินกองทุนส่วนเพิ่มเพื่อรองรับความเสี่ยงเชิงระบบที่อาจเกิดขึ้นในช่วงเศรษฐกิจขาลง (Countercyclical buffer)

ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศดำรงเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของเจ้าของเพิ่มเติมจากการดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนส่วนเพิ่มเพื่อรองรับผลขาดทุนในภาวะวิกฤต (Conservation buffer) ดังกล่าวใน 5.3.1 (2.1) อีกร้อยละ 0 ถึง 2.5 ของสินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้น เพื่อรองรับความเสี่ยง

---

[4] กำไรสุทธิ ได้แก่ กำไรสุทธิหลังหักเงินสำรองที่ได้จัดสรรแล้ว (ถ้ามี) ตามมติที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้น หรือตามข้อบังคับของธนาคารพาณิชย์ เช่น ทุนสำรองตามกฎหมาย และรายการอื่น ๆ เป็นต้น

[5] สำหรับสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศนั้น จะถูกจำกัด Earning distribution ได้แก่ การจ่ายโบนัสพนักงานและการส่งเงินกำไรออกไปเป็นส่วนของสำนักงานใหญ่ ซึ่งเป็นไปตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยองค์ประกอบของเงินกองทุนสำหรับสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ

[6] การจ่ายโบนัสพนักงาน หมายถึง ผลตอบแทนที่จ่ายให้แก่กรรมการ ผู้บริหารระดับสูง หรือพนักงานที่ขึ้นอยู่กับผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์นั้น

[7] หากธนาคารพาณิชย์ยังต้องการจัดสรรกำไรสุทธิ (Earning distribution) โดยไม่เก็บสะสมกำไรสุทธิ ธนาคารพาณิชย์จะต้องดำเนินการเพิ่มทุนเพื่อให้สามารถดำรงอัตราส่วนระหว่างเงินกองทุนทั้งสิ้นและสินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้นตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

เชิงระบบที่อาจเกิดขึ้นในช่วงเศรษฐกิจขาลง เมื่อมีเหตุการณ์ที่บ่งชี้ว่าภาวะเศรษฐกิจอยู่ในช่วงขาขึ้นและมีความจำเป็นที่จะดำเนินมาตรการด้านนี้ เช่น ช่วงที่เงินให้สินเชื่อในระบบการเงินมีอัตราการเติบโตมากในระดับร้อนแรง ซึ่งมีความเสี่ยงที่จะก่อตัวเป็นความเสียหายกับระบบโดยรวม (System-wide risk) เป็นต้น สำหรับกรณีสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศนั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดให้ดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนส่วนเพิ่มนี้จากเงินกองทุนทั้งสิ้นในลักษณะเดียวกัน

ธนาคารแห่งประเทศไทยจะพิจารณาเครื่องชี้วัด วิธีการประเมินวัฏจักรเศรษฐกิจและสินเชื่อ และติดตามข้อมูลดังกล่าวอย่างใกล้ชิด ในการสั่งการให้ธนาคารพาณิชย์ดำรงเงินกองทุนเพิ่มเติมเพื่อวัตถุประสงค์นี้ โดยธนาคารแห่งประเทศไทยจะนำมาตรการอื่นที่เป็นเครื่องมือด้าน Macroprudential เช่น การกำหนดอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อมูลค่าหลักประกัน (Loan to value ratio: LTV ratio) การกันเงินสำรองส่วนเพิ่ม เป็นต้น มาประกอบการพิจารณาด้วย และธนาคารแห่งประเทศไทยจะแจ้งให้ธนาคารพาณิชย์ทราบล่วงหน้าถึงรายละเอียดและปัจจัยในการพิจารณากำหนดการดำรงเงินกองทุนส่วนเพิ่มเพื่อรองรับความเสี่ยงเชิงระบบที่อาจเกิดขึ้นในช่วงเศรษฐกิจขาลง และระดับเงินกองทุนส่วนเพิ่มที่ต้องดำรงในช่วงเวลาดังกล่าวก่อนการบังคับใช้จริง ซึ่งรวมถึงแนวทางการพิจารณายกเลิกการบังคับใช้การดำรงเงินกองทุนส่วนเพิ่ม Countercyclical buffer ด้วยในโอกาสต่อไป

(3) องค์ประกอบของเงินกองทุน

(3.1) ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศ

ให้เงินกองทุนทั้งสิ้นของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศมีองค์ประกอบตาม***ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยองค์ประกอบของเงินกองทุนสำหรับธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศ*** ซึ่งกำหนดให้เงินกองทุนทั้งสิ้นประกอบด้วยเงินกองทุนชั้นที่ 1 เงินกองทุนชั้นที่ 2 และรายการหักจากเงินกองทุน

(3.2) สาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ

ให้เงินกองทุนทั้งสิ้นของสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศมีองค์ประกอบตาม***ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยองค์ประกอบของเงินกองทุนสำหรับสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ*** ซึ่งกำหนดให้เงินกองทุนทั้งสิ้น ประกอบด้วยสินทรัพย์หรือหลักทรัพย์ที่สาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศต้องดำรงตามมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 และรายการหักจากเงินกองทุน

(4) การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยง

ให้สินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้นของธนาคารพาณิชย์เท่ากับผลรวมของสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิต สินทรัพย์เสี่ยงด้านตลาด[8] และมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์เสี่ยงด้านปฏิบัติการ โดยอ้างอิงหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงแต่ละด้าน ดังนี้

(4.1) การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิต

ให้ธนาคารพาณิชย์คำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตของรายการต่างๆ ได้แก่ สินทรัพย์และรายการนอกงบดุลทุกรายการที่อยู่ในบัญชีเพื่อการธนาคาร Repo-style transaction ธุรกรรมอนุพันธ์ รวมถึงสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลทุกรายการในบัญชีเพื่อการค้าที่อยู่ในระดับที่ไม่มีนัยสำคัญซึ่งไม่เข้าเกณฑ์ที่จะต้องดำรงเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงด้านตลาด ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด โดยมีรายละเอียดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ดังต่อไปนี้

(4.1.1) หลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิต

ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ใช้วิธีการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตได้ 2 วิธี ได้แก่ Standardised Approach (วิธี SA) และ Internal Ratings-Based Approach (วิธี IRB)

(ก) Standardised Approach (วิธี SA)

ให้ธนาคารพาณิชย์ที่เลือกใช้วิธี SA ในการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตปฏิบัติตาม***ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์โดย Standardised Approach (วิธี SA)*** **โดยธนาคารแห่งประเทศไทยปรับปรุงหลักเกณฑ์ให้สามารถสะท้อนความเสี่ยงด้านเครดิตของธนาคารพาณิชย์ได้ดีขึ้นและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงขององค์ประกอบของเงินกองทุนตามหลักเกณฑ์ Basel III เช่น ปรับบางรายการที่เดิมให้หักเงินกองทุนชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 อย่างละร้อยละ 50 เปลี่ยนเป็นคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงแทน หรือ ผ่อนคลายคุณสมบัติของผู้ค้ำประกันหรือ Protection seller สำหรับอนุพันธ์ด้านเครดิต เป็นต้น**

(ข) Internal Ratings-Based Approach (วิธี IRB)

ให้ธนาคารพาณิชย์ที่เลือกใช้วิธี IRB ในการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตปฏิบัติตาม***ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์***

[8] ธนาคารพาณิชย์ต้องดำรงเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงด้านตลาดเฉพาะกรณีที่ธนาคารพาณิชย์มีปริมาณธุรกรรมในบัญชีเพื่อการค้าตั้งแต่ระดับที่มีนัยสำคัญ (Threshold) ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลความเสี่ยงด้านตลาดและการดำรงเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงด้านตลาดของสถาบันการเงิน

การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์โดย Internal Ratings-Based Approach (วิธี IRB) โดยธนาคารพาณิชย์สามารถใช้วิธี SA กับฐานะที่ไม่มีนัยสำคัญได้ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดในประกาศฉบับดังกล่าว **โดยหลักเกณฑ์ Basel III กำหนดให้ปรับเพิ่มค่าสหสัมพันธ์ (Correlation) เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์มีเงินกองทุนที่สูงขึ้นในการรองรับความเสี่ยงด้านเครดิตจากลูกหนี้หรือคู่สัญญาที่เข้าข่ายเป็นบริษัทที่ประกอบธุรกิจทางการเงินและมีลักษณะตามที่กำหนด รวมถึงได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตของสินทรัพย์บางรายการให้สามารถสะท้อนความเสี่ยงด้านเครดิตของธนาคารพาณิชย์ได้ดีขึ้น เช่นเดียวกับการปรับปรุงหลักเกณฑ์ของธนาคารพาณิชย์ที่เลือกใช้วิธี SA**

ทั้งนี้ ภายใต้การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตโดยวิธี SA และ วิธี IRB ธนาคารพาณิชย์จะต้องคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตของคู่สัญญาสำหรับธุรกรรมอนุพันธ์ (Counterparty credit risk-weighted asset) โดยปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดใน***ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตของคู่สัญญาสำหรับธุรกรรมอนุพันธ์*** และคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับฐานะที่เกี่ยวข้องกับการชำระราคาและการส่งมอบที่ยังไม่เสร็จสิ้น (Unsettled transaction) โดยปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดใน***ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับการผิดนัดชำระราคาและการส่งมอบและธุรกรรม Non-delivery versus payment (Non-DvP) สำหรับธนาคารพาณิชย์*** ด้วย ซึ่งสรุปสาระสำคัญตามข้อ 5.3.1 (4.1.2) และ (4.1.3) ตามลำดับ

(4.1.2) หลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตของคู่สัญญาสำหรับธุรกรรมอนุพันธ์

ให้ธนาคารพาณิชย์คำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตของคู่สัญญาสำหรับธุรกรรมอนุพันธ์โดยปฏิบัติตามวิธีการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตของคู่สัญญาตามที่กำหนดใน***ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตของคู่สัญญาสำหรับธุรกรรมอนุพันธ์*** **โดยหลักเกณฑ์ Basel III ได้มีการปรับปรุงแนวทางการคำนวณเงินกองทุนขั้นต่ำเพื่อรองรับความเสี่ยงด้านเครดิตของคู่สัญญา (Counterparty credit risk) ให้สะท้อนความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น**[9]

[9] **สำหรับหลักเกณฑ์นี้ หมายถึง การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตของคู่สัญญาเพื่อรองรับความเสี่ยงจากการผิดนัดชำระหนี้ (Default risk) โดยยังไม่ครอบคลุมความเสี่ยงจากการลดลงของคุณภาพเครดิตของคู่สัญญา(Credit valuation adjustment risk) ทั้งนี้ จนกว่าธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดหลักเกณฑ์ดังกล่าวในโอกาสต่อไป**

(4.1.3) หลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับฐานะที่เกี่ยวข้องกับการชำระราคาและการส่งมอบที่ยังไม่เสร็จสิ้น (Unsettled transaction)

ให้ธนาคารพาณิชย์คำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับฐานะที่เกี่ยวข้องกับการชำระราคาและการส่งมอบที่ยังไม่เสร็จสิ้น โดยปฏิบัติตามวิธีการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตของคู่สัญญาตามที่กำหนดใน***ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับการผิดนัดชำระราคาและการส่งมอบและธุรกรรม Non-delivery versus payment (Non-DvP) สำหรับธนาคารพาณิชย์*** **โดยธนาคารแห่งประเทศไทยปรับปรุงหลักเกณฑ์ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงขององค์ประกอบของเงินกองทุนตามหลักเกณฑ์ Basel III โดยปรับธุรกรรมที่เดิมกำหนดให้หักเงินกองทุนชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 อย่างละร้อยละ 50 เปลี่ยนเป็นคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงแทน**

(4.1.4) หลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับฐานะที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ (Securitisation)

ให้ธนาคารพาณิชย์คำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับฐานะที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ (Securitisation) ตามหลักเกณฑ์ใน***ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการอนุญาตให้สถาบันการเงินประกอบธุรกิจการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์*** **ยกเว้นฐานะที่เกิดจากธุรกรรม Securitisation คือในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ทำหน้าที่เป็นผู้รับประกันส่วนสูญเสียในลำดับแรก (First loss facility) ให้แก่ผู้ลงทุนในตราสาร Securitisation หรือกรณีธนาคารพาณิชย์ลงทุนในตราสาร Securitisation ที่ธนาคารพาณิชย์ต้องรับผิดชอบส่วนสูญเสียในลำดับแรก (First loss tranche) ให้ธนาคารพาณิชย์นำฐานะดังกล่าวมาคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงโดยกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละของ 100 หารด้วยร้อยละ 8.5 (100/8.5%) หรือเท่ากับร้อยละ 1176.5 แทนหลักเกณฑ์เดิมที่กำหนดให้หักออกจากเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์**

(4.2) การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านตลาด

ให้ธนาคารพาณิชย์คำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านตลาดตาม***ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลความเสี่ยงด้านตลาดและการดำรงเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงด้านตลาดของสถาบันการเงิน*** ซึ่งกำหนดวิธีการคำนวณเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงด้านตลาด โดยธนาคารพาณิชย์ต้องนำจำนวนเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงด้านตลาดที่คำนวณได้นั้นคูณด้วย 12.5 เพื่อให้ได้ผลลัพธ์กลับมาเป็นสินทรัพย์เสี่ยงด้านตลาด และเพื่อให้สามารถนำไปรวมกับสินทรัพย์เสี่ยงด้านอื่น ๆ ในการคิดอัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้นต่อสินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้นต่อไป ทั้งนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ใช้วิธีการ

คำนวณเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงด้านตลาดได้ 3 วิธี ได้แก่ 1) วิธีมาตรฐาน 2) วิธีแบบจำลอง และ 3) วิธีผสมระหว่างวิธีมาตรฐานและวิธีแบบจำลอง

(4.3) การคำนวณมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์เสี่ยงด้านปฏิบัติการ

ให้ธนาคารพาณิชย์คำนวณมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์เสี่ยงด้านปฏิบัติการ[10] ตาม***ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำสำหรับความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ และประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำสำหรับความเสี่ยงด้านปฏิบัติการโดย Advanced Measurement Approaches (วิธี AMA)*** โดยธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ใช้วิธีการคำนวณมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์เสี่ยงด้านปฏิบัติการได้ 3 วิธี ได้แก่ 1) Basic Indicator Approach (วิธี BIA) 2) Standardised Approach (วิธี SA-OR) และ 3) Advanced Measurement Approaches (วิธี AMA)

(5) การรายงานข้อมูลการดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำ

ให้ธนาคารพาณิชย์จัดทำและจัดส่งข้อมูลการดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำตามรูปแบบและรายละเอียดที่กำหนดตาม***ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการส่งรายงานข้อมูลต่อธนาคารแห่งประเทศไทย***

5.3.2 <u>Pillar 2</u> การกำกับดูแลโดยทางการ (Supervisory review process)

ให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติตาม***ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุนโดยทางการ (Pillar 2)***

ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดหลักเกณฑ์ให้ธนาคารพาณิชย์จัดให้มีระบบบริหารความเสี่ยงที่ดี มีกระบวนการประเมินความเพียงพอของเงินกองทุน (Internal Capital Adequacy Assessment Process - ICAAP) ซึ่งครอบคลุมความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญทุกด้านซึ่งได้แก่ ความเสี่ยงตามที่กำหนดไว้ในหลักเกณฑ์การดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำและเงินกองทุนส่วนเพิ่มตาม Pillar 1 และความเสี่ยงด้านอื่น ๆ ที่หลักเกณฑ์การดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำและเงินกองทุนส่วนเพิ่มตาม Pillar 1 ยังครอบคลุมไปไม่ถึง รวมทั้งกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์จะต้องมีเงินกองทุนสูงกว่าอัตราขั้นต่ำตามกฎหมาย และเพียงพอที่จะรองรับความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินธุรกิจภายใต้ภาวะปกติและภาวะวิกฤต (Stress test) โดยธนาคารแห่งประเทศไทยจะตรวจสอบความถูกต้องในการดำรงเงินกองทุนตามหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุนตาม Pillar 1 ตลอดจนประสิทธิภาพในการบริหารความเสี่ยงและกระบวนการ ICAAP ของธนาคารพาณิชย์

[10] เนื่องจากความเสี่ยงด้านปฏิบัติการไม่ได้เกิดจากสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์เหมือนความเสี่ยงด้านเครดิตและความเสี่ยงด้านตลาด จึงไม่มีสินทรัพย์เสี่ยงด้านปฏิบัติการที่แท้จริง แต่เป็นเพียงมูลค่าเทียบเท่าเท่านั้น ดังนั้น ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการจึงไม่ใช่ “สินทรัพย์เสี่ยงด้านปฏิบัติการ” แต่จะเป็น “มูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์เสี่ยงด้านปฏิบัติการ”

หากธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นว่าธนาคารพาณิชย์มีข้อบกพร่องในการบริหารความเสี่ยง มีกระบวนการ ICAAP ไม่เหมาะสม หรือมีเงินกองทุนต่ำกว่าที่พึงมีเพื่อรองรับความเสี่ยงทั้งหมด ธนาคารแห่งประเทศไทยจะดำเนินมาตรการให้ธนาคารพาณิชย์นั้น ปรับปรุงระบบการบริหารความเสี่ยงให้สอดคล้องกับระดับความเสี่ยงที่มีอยู่ภายในเวลาที่เหมาะสม และในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ไม่สามารถปฏิบัติตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดได้ ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจใช้อำนาจตามมาตรา 30 วรรคสองของพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 สั่งการให้ธนาคารพาณิชย์นั้น ดำเนินการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องตามที่เห็นสมควรเพื่อลดระดับความเสี่ยงลง หรือให้ดำรงเงินกองทุนสูงกว่าหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุนตาม Pillar 1

5.3.3 Pillar 3 **การใช้กลไกตลาดในการกำกับดูแล (Market discipline)**

ให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติตาม***ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำรงเงินกองทุนสำหรับธนาคารพาณิชย์***

ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดหลักเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลเงินกองทุนทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งได้แก่ เงินกองทุน ระดับความเสี่ยง กระบวนการประเมินความเสี่ยง และความเพียงพอของเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์ ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ดังกล่าวประกอบด้วย หลักเกณฑ์ทั่วไปของการเปิดเผยข้อมูล การกำหนดช่องทางการเปิดเผยข้อมูล การเปิดเผยข้อมูลที่มีนัยสำคัญ ข้อมูลลับทางธุรกิจของธนาคารพาณิชย์และความลับของลูกค้า ตลอดจนการเปิดเผยข้อมูลตามเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำของข้อมูลที่ให้ธนาคารพาณิชย์เปิดเผย

6. วันเริ่มต้นบังคับใช้

ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2556 เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 8 พฤศจิกายน 2555

ประสาร ไตรรัตน์วรกุล

(นายประสาร ไตรรัตน์วรกุล)
ผู้ว่าการ
ธนาคารแห่งประเทศไทย

เงื่อนไขการจำกัดการจัดสรรกำไรสุทธิ (Earning distribution) สำหรับการดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนส่วนเพิ่มเพื่อรองรับผลขาดทุนในภาวะวิกฤต (Conservation buffer)

1. กรณีธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศ

ปี 2559			
อัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของเจ้าของ (CET1 ratio)	**อัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1(Tier 1 ratio)**	**อัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้น (Total capital ratio)**	**อัตราของกำไรสุทธิขั้นต่ำที่ต้องเก็บสะสมไว้**
4.5% - 4.656%	6% - 6.156%	8.5% - 8.656%	**100%**
> 4.656% - 4.813%	> 6.156% – 6.313%	> 8.656% - 8.813%	**80%**
> 4.813% - 4.969%	> 6.313% – 6.469%	> 8.813% - 8.969%	**60%**
> 4.969% - 5.125%	> 6.469% – 6.625%	> 8.969% - 9.125%	**40%**
> 5.125%	> 6.625%	> 9.125%	**0%**

ปี 2560			
อัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของเจ้าของ (CET1 ratio)	**อัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 (Tier 1 ratio)**	**อัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้น (Total capital ratio)**	**อัตราของกำไรสุทธิขั้นต่ำที่ต้องเก็บสะสมไว้**
4.5% - 4.813%	6% – 6.313%	8.5% - 8.813%	**100%**
> 4.813% - 5.125%	> 6.313% – 6.625%	> 8.813% - 9.125%	**80%**
> 5.125% - 5.438%	> 6.625% – 6.938%	> 9.125% - 9.438%	**60%**
> 5.438% - 5.75%	> 6.938% - 7.25%	> 9.438% - 9.75%	**40%**
> 5.75%	> 7.25%	> 9.75%	**0%**

ปี 2561			
อัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของเจ้าของ (CET1 ratio)	**อัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 (Tier 1 ratio)**	**อัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้น (Total capital ratio)**	**อัตราของกำไรสุทธิขั้นต่ำที่ต้องเก็บสะสมไว้**
4.5% - 4.969%	6% – 6.469%	8.5% - 8.969%	**100%**
> 4.969% - 5.438%	> 6.469% – 6.938%	> 8.969% - 9.438%	**80%**
> 5.438% - 5.906%	> 6.938% – 7.406%	> 9.438% - 9.906%	**60%**
> 5.906% - 6.375%	> 7.406% – 7.875%	> 9.906% - 10.375%	**40%**
> 6.375%	> 7.875%	> 10.375%	**0%**

ปี 2562			
อัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของเจ้าของ (CET1 ratio)	**อัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 (Tier 1 ratio)**	**อัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้น (Total capital ratio)**	**อัตราของกำไรสุทธิขั้นต่ำที่ต้องเก็บสะสมไว้**
4.5% - 5.125%	6% – 6.625%	8.5% - 9.125%	**100%**
> 5.125% - 5.75%	> 6.625% – 7.25%	> 9.125% - 9.75%	**80%**
> 5.75% - 6.375%	> 7.25% – 7.875%	> 9.75% - 10.375%	**60%**
> 6.375% – 7%	> 7.875% – 8.5%	> 10.375% - 11%	**40%**
> 7%	> 8.5%	> 11%	**0%**

2. กรณีสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ

ปี 2559	
อัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้น (Total capital ratio)	**อัตราของกำไรสุทธิขั้นต่ำที่ต้องเก็บสะสมไว้**
8.5% - 8.656%	**100%**
> 8.656% - 8.813%	**80%**
> 8.813% - 8.969%	**60%**
> 8.969% - 9.125%	**40%**
> 9.125%	**0%**

ปี 2560	
อัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้น (Total capital ratio)	**อัตราของกำไรสุทธิขั้นต่ำที่ต้องเก็บสะสมไว้**
8.5% - 8.813%	**100%**
> 8.813% - 9.125%	**80%**
> 9.125% - 9.438%	**60%**
> 9.438% - 9.75%	**40%**
> 9.75%	**0%**

ปี 2561	
อัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้น (Total capital ratio)	**อัตราของกำไรสุทธิขั้นต่ำที่ต้องเก็บสะสมไว้**
8.5% - 8.969%	**100%**
> 8.969% - 9.438%	**80%**
> 9.438% - 9.906%	**60%**
> 9.906% - 10.375%	**40%**
> 10.375%	**0%**

ปี 2562	
อัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้น (Total capital ratio)	**อัตราของกำไรสุทธิขั้นต่ำที่ต้องเก็บสะสมไว้**
8.5% - 9.125%	**100%**
> 9.125% - 9.75%	**80%**
> 9.75% - 10.375%	**60%**
> 10.375% - 11%	**40%**
> 11%	**0%**